

Koncepce rozvoje a fungování ČT jako televize veřejné služby

Média a mediální trh se v poslední době musí vyrovnávat se zásadními změnami – společenskými, ekonomickými, technologickými i strukturálními. Vzniká model, který kanadský teoretik médií Marshall McLuhan vizionářsky označil za *globální vesnici*; rychlost, bezprostřednost a přístupnost informací vytváří blízkou pospolitost mezi konzumenty médií. V této změti informačního toku svádějí média tvrdý boj o své místo ve společenské hierarchii. Boj, do kterého se – byť nikoliv primárně z existenčních důvodů – zapojují i média veřejné služby, v tomto případě Česká televize.

Technologický pokrok (nová média elektronického typu, zejména internet; digitalizace) i společenské změny (např. prokázaná tendence trávit čas jiným způsobem než před televizní obrazovkou) uvádějí ČT do nové role. Tyto procesy ovlivňují její výlučnou pozici. Internetové zpravodajské portály zřizují své „televizní“ verze. Digitalizace způsobuje konvergenci médií; objevují se vysílatelé, kteří nejsou tolik závislí na generování zisku jako velké televizní společnosti, a můžou tedy nabídnout podobný obsah jako veřejnoprávní televize.

ČT zůstane veřejnou službu (a dokud bude zákon o jejím zřízení platit, bude ji plnit), nicméně musí přizpůsobit svůj charakter novým podmínkám mediálního trhu; zejména tak, že bude reagovat na aktuální technologické a technické trendy a nové ekonomické podmínky; bude se umět prosadit v rozsáhlé mediální nabídce – a na druhé straně si uchová svou „tvář“ (důvěryhodnost, kvalita, seriózní zábava atd.).

Rozpočet ČT naplňují z valné většiny příjmy z koncesionářských poplatků. Tento faktor stále považuji za klíčový bod veřejné služby i relativní ekonomické nezávislosti (a zároveň odpovědnosti k veřejnosti). S tím souvisí i kritéria hodnocení úspěšnosti pořadů. Sledovanost (a tedy potenciální pozornost

zadavatelů reklamy) musí zůstat pouze pomocným, okrajovým hlediskem. Kromě odborné kritiky (vnitřní i vnější) existují jiné způsoby, jak posuzovat kvalitu obsahu nebo preference publika – např. zjišťovat ne-/spokojenost pomocí sociologických výzkumů.

Vedle těchto velmi stručných, obecných principů možného fungování televize veřejné služby vymezím konkrétní priority vztahující se k šestiletému funkčnímu období generálního ředitele. Rozděluji je do čtyř kategorií, které v některých bodech zohledňují nejzásadnější aktuální slabiny ČT.

1. Technologické a provozní priority

- ⇒ dokončení procesu digitalizace jako nutná podmínka technologického vývoje – všechny čtyři kanály ČT se stoprocentním celoplošným pokrytím na území Česka
- ⇒ dostupnost programů ČT na moderních distribučních platformách a aplikacích (ipad, iphone, chytré telefony a další nově vznikající komunikační prostředky): uživatelé si budou moct vybrat formu příjmu ČT (televize, internet, mobilní telefon, tablet atd.) bez dalšího zpoplatnění – ČT jako multikanálové médium
- ⇒ kompletní přechod k výrobě i přenosu signálu ve vyšším rozlišení (HDTV), s dočasnou výjimkou pro zpravodajský program ČT24, u kterého HD kvalita obrazu není bezprostřední prioritou, nicméně jako mylná se jeví představa, že by v současné době, která velmi rychle podléhá novým technologiím šíření a způsobům zpracování, zůstal zpravodajský kanál jako jediný ve standardním rozlišení obrazu
- ⇒ postupná adaptace technologického zázemí (interiérové, exteriérové) na 3D technologii, která si v horizontu 5 let podmaní televizní i filmový trh
- ⇒ serverová technologie jako jediný způsob odbavování pořadů, technologické sjednocování výrobních systémů (přenosové vozy – režijní a studiové komplexy – exteriérová technika – střižny – odbavovací pracoviště)
- ⇒ nadstandardní péče o archiv a archivní materiály, které tvoří nevyčíslitelné bohatství ČT; modernizace

- archivování pořadů s ohledem na technologické změny – digitalizace archivu; vytvoření „zlatého fondu ČT“ (pořady ze všech tématických oblastí vysílání, které se stanou součástí dědictví veřejnoprávního vysílání)
- ⇒ řešení kritické situace na parkovištích ČT: nedostatečný počet míst, parkování mimo vyhrazené prostory, obsazenost krytých parkovišť atd.

2. Programově-obsahové priority

- ⇒ jasná a přehledná profilace jednotlivých programů ČT, zejména jejich obsahová definice a diferenciaci; v současnosti platí shoda v základním rozdělení: 1 – mainstreamový kanál, 2 – alternativní a menšinová tvorba, 4 – sport, 24 – zpravodajství
- ⇒ nová koncepce ČT1: *Jednička* se zcela zbytečně snaží vyrovnat svým obsahem plnoformátovým komerčním stanicím (zahraniční filmová a seriálová produkce, převzaté soutěže, nejasně profilované večerní pořady a estrády); představují si ji jako zastřešující stanici, program, který v sobě bude obsahovat to nejlepší ze všech tématických okruhů (zábava, filmy, kultura, sport, publicistika, vlastní tvorba) při zachování parametrů média veřejné služby
- ⇒ podpora české tvorby minimálně v dosavadní míře; striktně vymezená pravidla spolupráce s Českým filmovým a televizním svazem a Asociací režisérů a scénáristů, která vyloučí jakékoliv projevy klientelismu, lobbyismu nebo nadřizování vybraným skupinám – vznik nezávislého dramaturgického panelu odborníků (interních i externích), který bude vyhodnocovat všechny důležité projekty
- ⇒ práce na vlastních formátech
- ⇒ konec napodobování obsahů konkurenčních televizí a záměrného boje o diváka v konkrétních vysílacích časech (např. kopírováním estrádních pořadů v nákladných kulisách)
- ⇒ odklon od využívání tzv. rotujících umělců (střídají se v pořadech všech televizí), sázka na vlastní tváře, příp. snaha hledat nové obličej; zpřetrhání dlouholetých vazeb

- mezi dramaturgy (zadavateli pořadů) a tvůrci, v nichž se upřednostňuje osobní známost před kvalitou nabídky (námětů, scénářů, osobností účinkujících atd.)
- ⇒ nezávislé, nestranné, objektivní zpravodajství a publicistika, reagující na aktuální společenská témata; za základní princip prestižního a důvěryhodného zpravodajství a publicistiky považují absolutní nezávislost na jakýchkoliv politických a ekonomických strukturách, nepřípustné je vměšování politiků do programových a redakčních strategií, snaha o politickou objednávku pořadů a reportáží atp.
 - ⇒ ústup od přehnaných projevů *infotainmentu* ve zpravodajských a publicistických formátech (prvoplánová „zábava“ na úkor informovanosti), pořady a jeho dílčí prvky lze dělat věcně, zajímavě a atraktivně, a přitom ne povrchně a podbízivě
 - ⇒ udržet pozici sportovního kanálu ČT4 jako jedničky na českém trhu, to znamená jako zprostředkovatele nejvýznamnějších světových akcí (olympijské hry, mistrovství světa ve fotbalu a v hokeji, Světové poháry, Davisův pohár ad.) a garanta vysílání českých ligových soutěží v kolektivních sportech – tento požadavek souvisí s podporou českého sportu prostřednictvím investic do výroby pořadů získaných z reklamy na ČT4; na druhé straně je nutné omezit přístup do vysílání každému subjektu, který si to zaplatí, bez ohledu na dlouhodobé koncepční a dramaturgické záměry
 - ⇒ zachování pořadu *168 hodin* jako formátu, který odpovídá žurnalistice společenské odpovědnosti a plní roli „hlídacího psa“ demokracie; médium veřejné služby musí nabízet kriticko-satirický pořad o aktuálním a společenském dění, pokládám za prioritu udržet ho (nebo jeho případného nástupce) ve vysílacím schématu a veřejně obhájit jeho existenci zejména proti politickým tlakům na zrušení
 - ⇒ ČT jako podporovatel jazykového vzdělávání: rozšířit počet pořadů vysílaných v původním znění (převážně v anglickém) s titulky – omezit dabing filmů, seriálů,

vzdělávacích i dokumentárních pořadů; spatřuji vzor v severských zemích (Švédsko, Norsko), ve kterých sledování pořadů v angličtině výrazně pomáhá k její nadprůměrné znalosti a komunikační schopnosti napříč všemi věkovými a sociálními skupinami

3. Personální priority

- ⇒ je nutné provést audit profesí, který prozkoumá využití a vytížení zaměstnanců; na některých pracovištích převládá přezaměstnanost, neodbornost, neefektivnost výroby, jinde chybějí pracovní síly, lidé jsou přetěžováni; z toho vyplývá nutnost restrukturalizace a optimalizace lidských sil
- ⇒ kontrola, příp. přehodnocení současného systému, ve kterém většina výkonných profesí (režiséři, kameramani, zvukaři a další složky) spolupracuje s ČT jako externí zaměstnanci
- ⇒ zajištění kariérního růstu pro zaměstnance na základě jejich pracovních výsledků, vzdělání, jazykových dovedností atp.; elitní zaměstnanci (řídící pracovníci, manažeři, „televizní tváře“) musí být nadprůměrně ohodnoceni, protože oni prodávají pořady a vytvářejí know-how ČT
- ⇒ profesionalita, produktivita, loajálnost, na druhé straně zaměstnanecké benefity moderního typu (např. úhrada koncesionářských poplatků všem interním zaměstnancům, pokus o zřízení jeslí či mateřské školy pro pracovníky ČT) a celková starost o zaměstnance, která posílí prestiž a hrdost na práci v ČT
- ⇒ stáže a výměnné pobyty redaktorů (reportéři, komentátoři, investigativní novináři) a tvůrců (režiséři, kameramani) v zahraničních televizích veřejné služby i v komerčních vysílajících médiích; těsnější personální spolupráce v rámci Evropské vysílací unie (EBU)

4. Rozpočtové priority

- ⇒ vymezení finančních priorit vyžaduje celkovou analýzu rozpočtu (roční, měsíční, podle období), zpřehlednění

příjmů a výdajů ČT, rozbor interních a externích nákladů jednotlivých středisek, výrobních skupin, příp. nejvýznamnějších pořadů (cyklů, seriálů)

- ⇒ zachování současných způsobů financování, vyplývajících z platné legislativy a nově prosazovaných právních úprav: 1. koncesionářské poplatky, 2. reklama (omezená na 2 programy, s investicí získaných prostředků do rozvoje české kultury a sportu), 3. vlastní podnikatelská činnost – vedle stávajících aktivit např. prodej virtuálních DVD (vytvoření diváckých účtů a možnost za poplatek stahovat z internetové digitální knihovny ČT vybrané pořady – tato aplikace bude suplovat současný prodej DVD v Edici ČT)
- ⇒ mezi další prostředky, které umožní hledání finančních rezerv, patří: a) kontrola průhlednosti a finanční výhodnosti tendrů na technologické a programové projekty (podporují sestavení skupiny oponentů, která bude posuzovat jejich potřebnost a finanční způsobilost), b) důkladný audit výrobních nákladů, c) redukce počtu řídicích pracovníků, zejména na prvním a druhém stupni řízení, d) přepracování platového ohodnocení zaměstnanců tak, aby víc zohledňovalo motivační složku (kvalita a četnost práce, zvláštní odměna za mimořádné projekty atp.)
- ⇒ výhled nejdůležitějších investic: digitalizace, přechod na technologie HDTV a 3D, výstavba nového komplexu TS Brno, podpora české kinematografie, důraz na self-promo projekty (osobnostní, firemní)